

توضیح اجمالی:

گروه بیست (G20)، متشکل از اقتصادهای بزرگ، نقشی محوری در شکل دادن به امور بین المللی و تقویت همکاری در مورد مسائل مهم جهانی ایفا نموده است و سابقه طولانی در فعالیت بر روی موضوع دیجیتالی شدن و تأثیر آن بر اقتصاد جهانی دارد. در اجلاس سران آنتالیا در سال ۲۰۱۵، رهبران گروه ۲۰ در بیانیه خود بر اهمیت ظهور «اقتصاد اینترنتی» که چالش ها و فرصت های اساسی را برای اقتصاد جهانی به همراه داشت، تأکید نمودند. لذا اولین گام اساسی رهبران G20 برای شروع به کار بر روی آنچه که یک چالش برای تحول آفرینی سیاست محسوب می شود، انجام شد. قدم بعدی G20 در سال ۲۰۱۶ و با مطرح نمودن صریح تأثیرات اقتصاد دیجیتال بر تحول اقتصاد و سطوح مختلف آن روی داد و سپس گروه ویژه اقتصاد دیجیتال تشکیل شد تا بتواند ضامن توسعه ابتکارات و همکاری های G20 در این خصوص باشد. از منظر G20 اقتصاد دیجیتال گستره وسیعی از فعالیت های اقتصادی را که شامل استفاده از اطلاعات و دانش دیجیتالی به عنوان عامل کلیدی در حوزه تولید محصولات، شبکه های اطلاعاتی مدرن، محیط کار و فعالیت شناسایی نموده است و استفاده مؤثر از فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) را به عنوان محرک مهم در رشد بهره وری و بهینه سازی ساختاری اقتصادی و اجتماعی معرفی نموده است. طی سال های ۲۰۱۷ تاکنون نیز موضوع اقتصاد دیجیتال همواره برای اعضای G20 حایز اهمیت بوده است و همکاری های گسترده در راستای سیاست گذاری توسعه اقتصاد دیجیتال بین اعضا به خوبی انسجام یافته است. بدین ترتیب، همانطور که جهان به طور فزاینده ای در حال گذار به عصر دیجیتالی است، G20 اهمیت ایجاد یک دستور کار حوزه اقتصاد دیجیتال قوی را که به چالش ها و فرصت های مختلف این حوزه می پردازد به خوبی دریافته است که اهم نکات مطرح شده آن در برنامه های اولویت دار به شرح زیر قابل مشاهده است:

- ۱. تمرکز بر فراگیر بودن، دسترسی و اعتماد دیجیتال:** تثبیت دسترسی دیجیتال، فراگیر بودن و اعتماد، از الزامات اساسی برای سرمایه گذاری موفقیت آمیز در راستای رشد پایدار مهارت های دیجیتال، زیرساخت های عمومی، امنیت سایبری، سلامت و توسعه پایدار هستند. لذا دسترسی عمومی به فناوری های نوظهور مانند رایانش کوانتومی و هوش مصنوعی، پتانسیل ایجاد مزایای اقتصادی و اجتماعی قابل توجهی را به همراه دارند و می توانند به چالش های جهانی (بلندمدت)، از جمله تغییرات آب و هوایی و اهمیت بهبود زنجیره تامین مراقبت های بهداشتی نیز کمک نمایند. چنین فناوری هایی منبع کلیدی خلق مزیت رقابتی برای گروه هایی هستند که به آن دسترسی دارند. از این رو، رشد نامتناسبی از قدرت بین گروه ها (به ویژه گروه هایی که در طرف عرضه فناوری های نوظهور هستند)، ایجاد شده است. در نتیجه، گروه های کمتر توانمند در این عرصه باید بتوانند به طور گسترده ای در راستای تعمیق و گنجانده شدن زبان، فرهنگ و اطلاعات ویژه خود در این مدل ها اقدام نمایند. همچنین، در حالیکه بسیاری از الگوریتم ها و نرم افزارها ممکن است به صورت رایگان در دسترس باشند، ظرفیت دیجیتال سازی صنایع گوناگون برای تبدیل داده ها به مدل هایی با مقیاس های بزرگ، ممکن است برای بسیاری از صنایع مانعی در حال ظهور و قابل توجه باشد. بدین روی، کشورهای G20 برای توسعه سیاست های فراگیر، دسترسی و اعتماد دیجیتال متعهد شده اند تا اقدام نمایند.
- ۲. تضمین امنیت سایبری فناوری های نوظهور:** فناوری های دیجیتال و نوظهور، از اینترنت اشیا، هوش مصنوعی و رایانش کوانتومی تا تولید پیشرفته، مواد شیمیایی هوشمند، غذاهای مصنوعی و ویرایش ژنوم انسانی، می توانند مزایای اجتماعی فوق العاده ای ایجاد کنند. با این حال آنها همچنین خطرات چندبعدی قابل توجهی را ایجاد می کنند. اطمینان از امنیت فناوری های نوظهور برای جلوگیری از ازدیاد خطرات در حوزه امنیت سایبری با گسترش بیشتر این فناوری ها در سطح جهان حیاتی است. علاوه بر این، فراهم کردن دسترسی گسترده به این فناوری ها برای اطمینان از اینکه مزایای آن ها به طور گسترده توزیع می شوند (نه فقط متمرکز در میان چند گروه یا شرکت خاص)، ضروری است. برای پرداختن به این چالش ها، توسعه فعالانه ظرفیت ها برای مدیریت فناوری های کلیدی نوظهور امری ضروری است تا به رفع شکاف های موجود در قابلیت های نظارتی امنیت سایبری سنتی که ممکن است برای ایجاد امنیت سایبری مؤثر امروز ناکافی بوده و در برخی موارد حتی قابل اجرا نباشند، اقدام شود. بدین ترتیب G20 باید نقش مهمی در حمایت از الزامات هماهنگ امنیت سایبری ایفا کند که بتواند هم از افزایش امنیت سایبری و هم از توسعه نوآوری در این خصوص حمایت کند. بسیاری از دولت های کشورهای عضو G20، در حال حاضر بر روی موضوع ارتقای کیفیت امنیت سایبری متمرکز هستند و حتی سیاست هایی را برای تدوین رژیم های گزارش دهی از حوادث سایبری تصویب کرده اند.

- ۳. سرمایه گذاری در حوزه سلامت دیجیتال و پایداری:** افراد، شرکت ها، جوامع و دولت ها تنها در صورتی به اتخاذ راه حل های پایدار ادامه می دهند که به آن ها اعتماد کنند و مزایای آن را کاملاً درک کنند. از این جهت G20، با موقعیت منحصر به فرد جهانی خود، در پی آن است تا در این خصوص اقدام نموده و تأثیرگذار باشد تا سرمایه گذاری های لازم را به سوی مرتفع نمودن چالش های بهداشت جهانی و پایداری هدایت کند. این موضوعات اغلب به هم مرتبط شده اند و کشورهای G20 منابع مالی قابل توجهی برای سرمایه گذاری به منظور بهبود نوآوری در بهداشت جهانی و پایداری در اختیار دارند که متعهد شده اند برای آن برنامه ریزی کنند.
- ۴. فعال کردن زیرساخت های دیجیتال:** G20 در نظر دارد تا با ایجاد محیط مساعدی برای جریان یافتن داده های فرامرزی و توسعه زیرساخت های عمومی دیجیتال رشد اقتصاد دیجیتال جهانی را ممکن سازد. در واقع، G20 متعهد است که برای استفاده از پتانسیل های فراروی اقتصاد دیجیتال، جوامع به زیرساخت های دیجیتال و فیزیکی، فراگیر و مشارکتی مجهز شوند. همچنین، تدوین چهارچوب استاندارد گردآوری داده ها، تجزیه و تحلیل، ذخیره و کاربرد داده برای حکمرانی های نو ظهور و جریان آزاد داده با اعتماد حایز اهمیت هستند که در دستور کار G20 مطرح شده است و توسط سازمان های بین المللی نظیر مجمع جهانی اقتصاد، سازمان توسعه و همکاری های اقتصادی (OECD) نیز مورد حمایت قرار گرفته است.
- ۵. ایجاد مهارت های دیجیتال:** از آنجا که انواع جدیدی از مشاغل در اقتصاد دیجیتال جهان در حال ظهور بوده و به مهارت های متفاوتی برای کار دقیق تر با داده ها و الگوریتم های ماشین های هوشمند نیاز است، تحول دیجیتال در سال های اخیر منجر به پدیده جهانی کمبود مهارت های دیجیتال مورد نیاز (در اکثریت صنایع) شده است. همچنین، اهمیت درک فناوری های دیجیتال (به ویژه هوش مصنوعی)، به طور فزاینده ای برای کسانی که به دنبال ورود به مشاغل جدید هستند و یا حتی کسانی که از قبل در مناصب شغلی قدیمی تر فعال بوده اند، به یک پیش نیاز بدل شده است و از این رو، ارتقای سطح بلوغ دیجیتال نیازمند رویکردی جامع و فراگیر به توسعه مهارت های دیجیتال نیروی انسانی است و کشورهای G20 از این باب در تلاش هستند تا زیرساخت های لازم برای انواع آموزش مهارت های دیجیتال به لحاظ مقیاس پذیری و امکان دسترسی عموم فراهم نمایند.

نکات کلیدی:

- هدف G20 استفاده از پتانسیل فناوری های نو ظهور جهت تقویت نوآوری، رشد اقتصادی و توسعه پایدار است که زیرساخت های دیجیتال ستون اصلی این اقتصاد مدرن را تشکیل می دهند. اهم توصیه های کلیدی در دستور کار اقتصاد دیجیتال G20 به عنوان آموزه هایی برای سیاست گذاری در ایران به اختصار در ادامه بیان می گردد:
- ۱. توسعه فراگیر اقتصاد دیجیتال.** گذار به اقتصاد دیجیتال بدون آمادگی گسترده و اطمینان از دسترسی عمومی به فناوری های نو ظهور اقتصاد دیجیتال ممکن نیست و قابلیت اعتماد به این فناوری ها از اهمیت بالایی برخوردار است که بتواند متضمن حفظ حقوق فردی و اجتماعی بوده و با مشارکت گسترده بخش خصوصی و دولتی به گذار به اقتصاد دیجیتال منجر شود.
 - ۲. تحلیل ابعاد و پتانسیل های مزیت آفرین فناوری های نو ظهور.** از آنجا که به کارگیری انواع فناوری های نو ظهور ناظر بر ابعاد مختلف تحولات پیش رو صنعت و اقتصاد است، باید اطمینان حاصل شود که مزایای رقابتی آن برای کشور (به لحاظ گسترش قابلیت های کمی و کیفی) از طریق کاهش احتمال وقوع خطرات و ریسک ها قابل حصول گردد.
 - ۳. تقویت سرمایه گذاری های اقتصاد دیجیتال و زنجیره ارزش نوین.** توسعه اقتصاد دیجیتال مستلزم جلب سرمایه گذاران جهت روانه نمودن سرمایه ها (بخش خصوصی و دولتی) در این نوع جدید از اقتصاد در حال تکوین است که مستلزم افزایش سطح درک عمومی از اهمیت اقتصاد دیجیتال و کاهش ریسک های سرمایه گذاری در این خصوص است.
 - ۴. توسعه زیرساخت های ضروری اقتصاد دیجیتال.** اقتصاد دیجیتال در سطح هسته نیازمند تقویت انواع فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی به ویژه اینترنت پرسرعت و کم هزینه است تا از طریق تامین الزامات نرم افزاری و سخت افزاری بتواند مسیر توسعه به سطح گسترده اقتصاد دیجیتال را هموار سازد.
 - ۵. توسعه مهارت های دیجیتال نیروی انسانی.** تقویت زیرساخت های آموزشی به لحاظ تدوین برنامه ها و فراهم نمودن ابزارهای آموزشی جهت توسعه مهارت های دیجیتال امری ضروری است که ممکن است به دلیل محدود بودن دسترسی به برخی ابزارها و یا مقرون به صرفه نبودن برگزاری برخی آموزش ها محدود گردد که می بایست از طریق تصریح اهمیت آن همراه با مشخص نمودن مسیر تحول آموزش های علمی و کاربردی گسترده از موانع آن عبور کرد.

